

FAFO ØSTFORUM SEMINAR

18. SEPTEMBER 2018

GEIR GAMBORG-NIELSEN, NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND:
«TILSTANDSRAPPORT FRA DEN «SVARTE DELEN» AV RENHOLDSBRANSJEN»

EN VURDERING PÅ GRUNNLAG AV EGNE OG ANDRES ERFARINGER
GJENNOM BLANT ANNET ULIKE SAMTALER MED MENNESKER OG
ORGANISASJONER

HVILKE KILDER:

- Offentlige instanser
- NGOer
- Medlemmer
- Andre

«OBSERVASJONER»

- Noen NGOer gir utrykk for at de ikke kan gi noe eksakt svar på hvorvidt forhold har endret seg i renholdsbransjen
- Andre gir et klart svar på at trykket fra renholdere som er utsatt for sosial dumping, uverdige forhold knyttet til kontraktsforhold, arbeidstid, avlønning mv. er sterkt økende. Hjelpetiltak melder om til dels kaotiske tilstander grunnet trykket av mennesker som ønsker hjelp.
- «Flere og flere søker hjelp, det offentlige svikter fundamentalt i kampen mot arbeidslivskriminalitet»
- Offentlige kilder («mine») gir klart utrykk for at problemet ikke er blitt mindre, men øker i omfang.

«OBSERVASJONER»

VIKTIGE MOMENTER: HVIS EN SØKER HJELP,
HVOR VIL EN SØKE DENNE HJELPEN? HVA ER
AVGJØRENDE.

- «Etnisk bakgrunn» / tidligere referanser fra arbeidslivet
- Språk felleskap / kultur / religion / politisk styresett / familie / klan eller stamme tilhørighet
- Kunnskap om eller forståelse av sin egen situasjon
- Menneskehandelbegrepet er et vanskelig begrep å identifisere seg med som offer
- Ulike tiltak / tilbud om hjelp ser ut til å tiltrekke seg ulike grupper av mennesker

«FØRSTELINJE OBSERVASJONER»

- Arbeidstid er et minst like stort problem som tidligere
- Mer arbeid skal gjøres på kortere tid
- Arbeidstid blir ikke registrert
- Påseplikten svikter
- For få krav til leverandører
- Omfattende bruk av ikke godkjente leverandører
- Omfattende bruk av underleverandører, virksomheter som driver «butikk i butikken»
- Midlertidighet / kontraktsforhold et stort problem

«DET OFFENTLIGES ROLLE»

- Ulike former for ofre rapporterer at de føler seg sviktet av det offentlige (påvirker tilliten til vårt samfunn og institusjonene)
- Får ingen hjelp av Arbeidstilsynet
- NAV medvirker til at de blir ofre «i mer enn en forstand»
- Ofre for arbeidslivskriminalitet opplever at NAV «i praksis» ivaretar interessen til de kriminelle aktørene
- Ofre for arbeidslivskriminalitet opplever at det å melde i fra om kriminelle forhold innebærer en stor risiko for dem selv i møte med det offentlige.
- Ofrenes erfaringer bidrar til å svekke tilliten til vårt samfunn og troen på «en rettfærdig behandling»
- Utbredt mangel på kunnskap i det offentlige

NOEN ORD TIL ETTERTANKE:

- Frelsesarmeen (Filemon – Safe House) sier det slik:
- Vanskelig å si at det er en prekær situasjon innenfor renhold i forhold til våre observasjoner. Mistenker at dette er et ressurspørsmål i forhold til å avdekke.
- Hvis vi ser på utviklingen i Europa er det grunn til bekymring....